

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administratiunea:
Brasiovu, piața mare Nr. 22. — „Gazetă” ese:
Jofa și Dumineca.

Prețulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu sêu
28 franci.

Anul XLII.

Se prenumera:
la postele c. și r. și pe la dd. corespondenti.

Anunțurile:
un'a serie garmondu 6 cr. și timbru de 30 cr.
v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retrimitu.

Nr. 76.

Dumineca, 23 Septembrie | 5 Octobrie

1879.

Cu 1 Octobrie st. v. 1879 se incepe unu nou abonamentu pentru triluniulu ultimu la

„GAZETA TRANSILVANIEI.”

Rogamu pe On. Domni prenumeranti ai fôiei nôstre, alu caroru abonamentu a espiratu cu 30 Septembrie st. v. 1879, se binevoiesca a si'lu reinoi de cu vreme, deca voiescu că diariulu se li se tramita regulatu. De la 1 Octobrie st. v. incolo diariulu se va tramite numai aceluor domni, cari au binevoitu a-si reinnoi abonamentulu.

Domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adresele d-loru *esactu*, aratandu si *post'a cea mai aprôpe* de loculu, unde locuiescu.

Banii de prenumeratiune sunt a se tramite (mai usioru prin assignatiuni postale) la Redacțiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI” in Brasiovu.

Brasiovu, 4 Octobrie / 22 Septembrie.

Visitele reciproce ce si le facu capetele incoronate și ministrii lor sunt inca totu la ordinea dilei. Se lasamu pentru astadi la o parte ceea ce se petrece in Occidentu, unde lumea s'apă de viitôrea intalnire a principelui Gorgi cu cancelariulu Bismarck, și se ne întorcemu privirea spre Orientu teatrulu mariloru eveneminte resboinice din anii ultimi.

Intalnirea principelui Alexandru I alu Bulgariei cu Domnitoriulu Carolu la Bucuresci nu va fi atatu de multu discutata de cătra press'a europeana, d'ér de aceea uu 'si va perde nimicu din importantia necontestabila, ce-o are pentru viitôrele relatiuni dintre popôrele Orientulu europeanu.

Nici unulu din popôrele chrestine ale Orientulu nu a castigatu dela resbelulu trecut cu Turcii atatu de multu că poporulu bulgaru. Deca nu amu sei cu ce planuri egoistice a trecut Russi'a la 1877 Prutululu, amu potea chiaru se dicemu că a întreprinsu resbelulu numai pentru liberarea Bulgariloru.

Punctulu acest'a din programulu cancelarului Gorgiacov s'a si realizatu, desi nici pe departe asia precumu ar' fi asteptatu. Bulgarii sunt in tapta eliberati de sub jugulu turcescu, cu tôte că tractatulu dela Berlinu i-au despartitu in doue provincii, dintre cari cea mai mare nordica numita Bulgari'a, vecina Statulu romanu, se bucura de o autonomia cumu o aveau inainte de resbelu Romanii'a, Serbi'a și Muntenegrulu și are unu principe ereditariu in frunte.

Deca inse Bulgarii sunt astadi eliberati formandu unu statu autonomu monarchicu-constitucionalu, acést'a au se-o multumésca mare parte si vitejiei armatei romane. Dica cine ce va dice, d'ér nu se scie ce directiune ar' fi luat resbelulu russo-turcescu, deca trupele romane nu ar' fi trecut Dunarea atunci candu Russii erau respinsi si respiti de ostile lui Osman-pasi'a și asteptau cu sete se le via unu ajutoriu.

A fostu d'ér unu actu de gratitudie din partea principelui Alexandru de a merge se viziteze mai antaiu pe Domnitoriulu Romaniei. Ceea ce speramu si dorimu inse este că se se dovedésca cu timpulu, că nu numai momente ale curtoasiei au condusu pe principele bulgaru la acestu pasu, d'ér că Alteti'a S'a este in adeveru convinsu că bun'a intielegere intre Bulgari'a și Romanii'a este in interesulu ambeloru state de dincôce și de dincolo de Dunare.

Nu ne indoimu că sentimentele personale ale principelui Alesandru cătra Domnitoriulu Carolu voru fi cele mai amicabile d'ér ar' fi salutariu candu aceste sentimente ar' uni si poporatiunile

ambeloru state. Din partea Romaniloru nu s'a intrelasatu nimicu spre a castigá increderea și iubirea poporulu bulgaru cu care ei in vechime au formatu unu imperiu. In totu timpulu emigrantii bulgari s'au bucuratu de cea mai mare ospitalitate romana, Romanii'a ia scutita și protegeatu necontenitu p'na ce in urma filii ei si-au versatu chiaru sangele pentru liberarea Bulgariei.

In adeveru Romanii potu se fia astadi mandri de visit'a principelui Bulgariei, ea indica destulu de veditu rolulu celu mare ce este chiamatu statulu romanu alu jocá in concertulu popôreloru orientale. In ori-ce casu este o mare satisfactiune pentru Romani a audi din gur'a principelui Alexandru că ei au contribuitu in modu vitézu și insemnatu la eliberarea Bulgariloru. Ce bine ar' fi candu intrig'a mariloru poteri nu s'ar' v'eri intre aceste doue state, atunci diferentie că aceea a Arab-Tabiei ar' fi iute aplanate!

Cronic'a evenimenteloru politice.

Guvernulu romanu se afla intr'o situatiune puçinu de invidiatu. Elu s'a espusu prin presentarea proiectulu seu de revisuire și a listeloru a 'si atrage nemultiamirea nu numai a Romaniloru, cari nu voiescu decatu impamentenirea individuala, d'ér și a Evreiloru, cari, de candu cu actulu internationalu dela Berlinu, au devenitu totu mai cutezatori și facu pretensiunile cele mai esorbitante. Precum erá de asteatatu, Evreii condamna proiectulu guvernulu și mani'a loru se indreapta mai v'ertosu in contra listeloru. „Stafet'a” din Iasi, care trece de unu organu alu Aliantiei israelite, esclama in numerulu seu de Marti adresandu-se cătra ministri; „In vreme ce propuatorii tuturor proiecteloru anteriore, pe care d-vôstra le-ati combatutu, au avutu curagiulu opiniiloru loru, au exprimat cu franchetia modulu loru de vedere și au luat in faci'a tieriei și a Europei respunderea fapteloru foru; dvôstra, domniloru ministri, n'aveti curagiulu opiniiloru d. v., căci ati disu alt'a si faceti alt'a. Nu procedeti cu franchetia, căci sustieneti supunerea la cerintiele Europei și in faptu cercati ale ocoli. Declinati respunderea fapteloru dv. căci ve presintati insive că lucrandu sub presiunea unoru pasiuni surescitare ce ar' dominá in tiéra, pe care d-vôstra mai bine decatu oricare sciti că nu esista, căci adeveratulu poporu romanu . . . tolerantu si muncitoriu — este cu totul indiferentu de acést'a lupta (!) — Credemu că Evreii moldoveni ar' voi se aiba de a face numai cu poporulu tieranu nepricép'etoriu, care in simplicitatea s'a suferu a fi explotatu de d'ensii, inse nu se gandescu ei ôre că si pacienti'a poporulu „tolerantu si muncitoriu” isi are marginele sale?! —

„Fraternitatea”, fôia septemana politica, ce apare, in limb'a romana, de vreo trei luni in Bucuresci si are de scopu a aperá interesele Evreiloru, se arata că si „Stafet'a” adencu mahnita pentru că ministru de estrne d. Boerescu nu confunda pe Evreii „supusi romani,” cu Romanii, despre cari dice legea că sunt egali inaintea legei. „Constitutiunea romana, dice „Fraternitatea”, cunósce numai Romani sêu Straini, tertium non datur. Dice apoi că decisiunile Europei se iean in risu căci proiectulu dlui Boerescu n'ar' fi conformu nici cu legile tieriei cu atatu mai puçinu cu cuprinsulu actulu internationalu dela Berlinu, că elu ar' fi menitu a adoptá pôte principiile evului mediu, d'ér niciodata principiile civilisatiunei moderne, si continua astfelu:

„Totu proiectulu dela inceputu p'na la sfêrsitu este o tragi-comedia. Tragieu: fiindu-că tier'a se expune pôte la unu pericolu mare, comedi'a: o vomu aretá.

„Intre acei 1071 trecuti pe lista sunt peste totu 883 ostasi dintre cari, 20 au muritu deja, sunt d'ér 863. Cea mai mare parte dintre acestia

sunt ômeni seraci, fiindu-că dupa cum scimu p'na acuma numai seracii serveau in armat'a romana, atatu la crestini cătu și la Evrei; nu voru fi admisi d'ér că alegatori, neplatindu o dare de 40 resp. 80 lei cătra Statu, dupa cum prescrie art. 2 și 22 din legea electorala. Acestia nu se voru bucurá nici-odata de drepturile cetatianiloru. Acei 44 bacalaureati, cari se afla pe lista, de siguru nu sunt inca majori; fiindu nascuti și crescuti in tiéra fara o protectiune straina n'au trebuintia de o lege „pentru asta un'a si singura data”, pentru densii mai esista art. 8 din codicele civilu, care stabileste: „Veri-ce individu nascutu și crescutu in Romania p'na la majoritate, si care nu se va fi bucuratu nici-odata de vr'o protectiune straina, va poté reclamá calitatea de Romanu in cursulu unvi anu dupa majoritate:” Ei trebuie d'ér se refuse favôrea, ce le este acordata.

„Scadiendu-se cei 883 soldati și cei 44 bacalaureati din numerulu de 1071 mai remanu 144, intre cari s'au trecut cu totu dinadinsulu multi straini și supusi straini, cari voru fi de siguru stersi de cătra Camera. Căti voru remané? Pôte numai o suta. Nici acestia nu potu se primésca se fia decorati sêu inaintati la cetatiani'a romana in modulu cum proiecteaza legea d-lui Boerescu. Se voru gandi, că sunt in Romani'a sute de familie, nascute și crescute in acést'a tiéra, cari au lucratu pentru binele obstescu prin desvoltarea comerciului, industriei, culturei sêu prin acte patriotice. Deca acesti'a nu se impamentenescu, nici ei nu voru avé dorinti'a se fia impamenteniti.

„Presupunendu-se chiaru, că Camer'a nu va usá de dreptulu de a sterge si că cei din categoriile III-VI voru fi asia de lacomi de decoratie, in cătu nu se voru uitá la altii, cari au totu atâtea merite că d'ensii, atunci remanu dupa cum am aretatu numai 144, cari se impamentenescu prin o lege pentru „asta un'a si singura data.” N'avemu ôre dreptulu, se esclamamu: „Tant de bruit pour une omelette! (Atat'a larma pentru nimica.)”

Cătra finea lunei lui Septembrie avura locu manevrele manevre ale armatei germane, la cari a asistatu si imperatulu Wilhelm. Diarele cele mari din Paris au tramisu anume la aceste manevre pe corespondentii loru militari. In data ce s'a intorsu din Elsatia, coresp. militariu alu fôiei „Republique Française”, a publicatu unu studiu scrisu cu diligintia și conscientiositate, care se finesce cu urmatoriulu resumatu: Trupele germane, pe cari le-am observatu in timpu de 14 dile la Strassburg, Zaberu, Obernat, Hochfelden, Brunatt și Metz atatu in garnisone cătu și la manevre, sunt in totalu fôrte frumóse: fara indoiéla, că se deosebescu puçinu de olalta in tienst'a si presantia loru, in imbracaminte și caracteru in mersu in care apartienu diferiteloru state ale imperiulu germanu, d'ér tôte au aceeași perfectiune, aceeași cohesiune. Nicairi efectivele adeverate nu erau conforme numerulu aratatu in tabellele de instructiune pentru manevrele corpulu 15; bataliônele loru peste totu numerau 400—500 ômeni și escadrônele 80—100 calareti. Precumu scimu, cu tôte serviciile cele mari ce le-au facutu artileri'a in resbelulu ultimu in contra Franciei, comandantii dau deosebit'a loru ingrijire infanteriei și cavaleriei. Artileri'a germana mi s'a parutu că sta evidentu inderetulu artileriei nôstre; d'ér cavaleri'a este in adeveru inca superiôra cavaleriei nôstre, si deca si infanteri'a nu posede calitatile superiôre individuale, proprie soldatiloru nostri, ea se bucura pentru aceea de o cohesiune, care in casuri anumite singura este in stare a garantá succesulu. Acést'a e judecat'a mea finala impartiala. Ce se atinge de manevre, abstragendu dela iniciativ'a insemnata, ce este rezervata oficeriloru in cerculu loru de activitate, nu mi s'a parutu că ar' meritá laud'a pompôsa, care am auditu că li s'a facutu p'na acuma. Cu deosebire se aflau in planuri dispositiuni multe

in modu surprindietorii neverisimile. Judecandu in totalu, mi se pare, că armat'a franceza mai aducându unele perfectiuni in organizatiunea noastră, in cultivarea si cu deosebire in crescerea noastră militara, in curându nu va mai avé a se teme de a fi asemnata in privinti'a tactica cu armat'a germana. "

Nici macaru „oláh“ — ci „magyar.“

Deunadile unu corespondentu alu diuarului opoitionalu din Budapest'a „Magyarország“, vorbindu intr'o scrisóre „din Transilvani'a“ despre intalnirea arhiducelui Albrecht cu principele Carolu alu Romaniei la Brasiovu si-a documentatu mani'a si exacerbarea asupra acestui faptu si asupra strigariloru de „se traiésca“, cari sau auditu la sosirea si la plecarea celui din urma, prin aceea, că a numitu pe Domnitoriu principe alu „Valahiei“. Sentiendu inse că a comisu o neesacitate puçinu delicata a cautatu se se scuse intr'unu postscrisu, voidu a dovedi, că numirea de „román“ si „România“ n'ar avé nici o indreptatire istorica si literara, că numai „oláh“ (valahu) séu „rumán“ ar' fi corect, dér' nicidecumu „román“, apoi că prin aceea că connationalii sei maghiari ne numescu „román“ nutrescu numai in noi romanii ilusiunea, că noi amu fi adeveratii mostenitori ai Daciei; in fine recomenda Maghiariloru a ne numi pe viitoriu totu numai „oláhok“ (valahi).

Péna aci ar' mai merge cnmu ar' mai merge. Cavaleresculu corespondentu alu fóiiei „Magyarország“ putea se 'si véda implinita dorinti'a, fara că noi Romanii se sentimu prin acést'a vreo scadere. Au fostu timpuri, in cari numirea de „valahi“ era cá o insulta, pentru că legile unguresci proscieau pe „valahi“ si puneau unu premiú pe urmarirea loru si fiindu că „valahii“ erau tolerati numai „usque ad beneplacitum principis et regnicolarum.“ Aceste timpuri au trecut si astadi numirea de batjocura „valahu“ s'a scimbatu in renume. Cei dreptu, că poporulu romanu din Transilvani'a si Ungari'a si astadi mai geme inca sub asupririle absolutismului constituionalu maghiaru, dér' se insiéla fórté aceia, cari cu numitul corespondentu credu, că prin aceea, că Maghiarii ne invrednicescu a ne numai „román“, noi amu semtí mai puçinu nedreptatea ce ni se face, decâtu atunci, candu ne-ar' numi numai „oláh testvérek“ (frati valahi.)

Ne abaturamu puçinu. Voieamu se dicemu că, déca numai numirea de „román“ ar' fi dorerea corespondentulu din cestiune si a sociloru sei, i s'ar poté lesne ajutá prin aceea, că Maghiarii ar' urmá svatulu seu; pe noi de acést'a tocmai puçinu ne-ar' dorea capulu. Corespondentulu diuarului „Magyarország“ inse nu s'a opritu la valahii de aci, ci a trecut din Transilvani'a la Bucuresci, de unde adreséza acuma numitei foi scrisorie sale. In capital'a Romaniei elu avú ocaziunea se mai védia pe langa Domnitoriu si guvernulu, camere, armata romana. Aspectulu acést'a a unei vieti de statu romanescu l'a turburatu din nou in asia mesura, încátu s'a hotaritu a ne detrage si miculu favoru ce ni 'lu aratá numindune „valahi“ si a cere dela ocarmuirea maghiara că se ne faca fara mila Maghiari.

Reportorulu fóiiei maghiare, „pentrundiatoriu“ cumu este, a gasitu că Romanii din Romani'a n'au de a face nimicu mai urgentu decâtu a se gandi cumu se creeze o Daco-Romania puternica. Elu afla acést'a nisiuintia nu numai naturala, dér' o si aprobéza din punctu de vedere romanescu, pentru că, dice, in districtele transilvane traiescu peste unu milionu de „valahi“. Romanii, adauge elu, nu potu suferi prú Russi, dér' deórece idealulu loru nu'tu potu realisá decâtu numai cu ajutorulu ostiriloru russesci este posibilu, că in casulu unui resbelu austro-ungaro-russescu, Romanii se se alature la Russi. Nici acést'a inse nu e atátu de siguru, deórece Romanii voru merge dupa a s'a parere, cá Italianii, cu acel'a care va dá mai multu. Siguru i se paru numai nisiuintiele dacoromaniste, pe cari le-a observatu că s'ar' manifestá si prin localitatile mai principale din Moldov'a (póte si intre Evreii de p'acolo!) si pe calea acést'a a exploratiuniloru sale a afluatu numai unu singuru singurelu mediulocu siguru prin care Ungari'a ar' putea se face se incute acele nisiuintie, si adeca; „maghiarisarea cu deseversire a valahiloru din districtele unguresci, déca este delipsa chiaru si cu sil'a prin scóle si prin serviciulu militariu.“

Asta-i aiea! „Hier liegt der Hund begraben.“ Ungurulu nostru a cautatu argumente pentru maghiarisare, la acést'a se reducu tóte espectorarile

sale. Ce-i mai trebuiescu inse argumente déca este gat'a a recurge la fortia? N'avea la ce se mai duce dér' nici la Bucuresci. Noue „valahiloru“ de prin comitate inse ne va concede d'sa se-i dieemu că este unu terroristu turbatu, unu turburatoriulu alu linistei publice déca cutéza a pledá in publicu pentru maghiarisarea fortia a poporulu nostru. Ne miramu că o fói'a atátu de insemnata opoitionala cá „Magyarország“, unu organu alu conservatoriloru, cari aspirandu la potere voiescu a dovedi că sunt si capabili pentru de a conduce frénele guvernului, a potutu publicá corespondintiele memorate fara cea mai mica observare. Unde se ajungemu déca diuare cá „Magyarország“ propaga asemeni idei pe câtu de scrântite, pe atata de condemnabile? —

Miseri'a in Banatu. Sub titlulu acést'a a publicatu „Deutsche Ztg.“ o corespondenti'a dela Temisióra in care se dice: Recoltele cele rele ale aniloru din urma in legatura cu multele inundari au facutu că Banatulu, „granariulu“ de odinióra alu Europei, se fia de jumetate ruinatu. Trei comune in comitatulu Temisiórei, cu numele Gyirocu, Sustra si Petromani, au perdutu averea lor comunala de totu si miseri'a in aceste localitati e mare. Notarii comunali din multe sate, cari au intrebuintiatu anii din urma, spre a dá averile ce au mai remasu pentru nesce pretiuri bagatele cumetriloru lor, prin aceea, că licitatiunile le amanau péna venea u n u singuru cumperatoriulu la licitatiune, care capetá apoi pamenturile respective pentru pretiulu doritu, acesti individi periculosi se duc acuma de bune voie din acele sate, pentru că nu mai au ce trage de pe pelea comunelor de totu seracite. De obicei, cumetrii notariloru comunali sunt advocatii, cari reprezenta cátre unu institutu de creditu. Advocatii posedu increderea instituteloru acestora si potu se incaseze sumele imprumutate comunelor, cari intodenna snut intabulate pe pamenturi. Trist'a stare a recoltelor aduce inse cu sine, că comunelor nu le este cu potintia, a plati ratele de amortisare, si momentulu acést'a ilu intrebuintiéza acei advocatii spre a face se se liciteze pamenturile. Advocatii se folosescu apoi de totu feliulu de siretlicuri si cumpera apoi pe socotéla lor pamenturile supuse vendiarei, dupa ce la licitatiunea lor nu mai apare nici unu cumperatoriulu, ceea ce este de miratu. Astfeliu le-a fostu cu potintia la advocatii de aci, a cumperá o pasiune de 300 jugere (in valóre de 25000 fl.) cu 9000 fl. si unu bunu domnescu (in valóre de 60,000 fl.) cu 25,000 fl.“

„Am afluatu, continua coresp., că averea cea mare a comunelor, cari erau mai inainte vestite prin recoltele lor bogate Moraviti'a, Racoviti'a, Germanu, Gattai'a, Ferendia, Blaicovetz si Beregszo, s'a micioratu fórté si că pamenturile acestoru comune, cari reprezenta inca astadi o valóre de aprópe 200,000 fl, se astépta se fia unitate, pentru o datoria de 3556 fl. Déca in adeveru ar' ajunge lucrulu la o licitatiune „publica“, ar' trebui se fia multiamite comunele, déca ar' scóte sum'a datorita din campurile lor; póte atunci locuitorii lor voru impartasi sórtea altoru din comitatu, voru emigrá séu voru trebui se flamandiesca. Nu de multu unu deputatu distinsu in tienutulu nostru istorisea, că sate intregi n'au seceratu ata'tu cu câtu se póta trai. Cea din urma vita trebuie se-o venda tieranulu la téguru spre a-si aliná fómea. Si pe langa acést'a cutriera loculu o multime de esecutori de dare, cari functiunéza cu-o rigóre nespusa. Deputatulu acela ne-a spusu intre altele, că pentru o datoria de 17 cruceri i s'au pusu in socotéla unui tieranu spese de siése florini si i s'au vendutu esecutivu doudiéci galete de grau. Casurile cá acést'a sunt fórté dese si de multe ori tragicomice si nn de multu s'a intemplatú că la no au votu se esecueze pe unu cetatianu de frunte pentru unu cruceriu. In adeveru, nu mai scie omulu in Ungari'a se rida séu se planga asupra unoru intemplari cá aceste.“

Halmagiu in 20 Sept. 1879.

Stimate Die. Redactoru! Venu a Ve impartasi unele scene petrecute cu ocaziunea primirei, ce a intimpinatu vice-comitele (subprefectulu) Aradului in calétoria s'a prin partile nóstre. Trebuie se premitu, că cerculu Halmagiului péna la 1877 a apartienutu fostulu comitatu Zarandu, éra acuma face o parte integritóra a Aradului; apoi că in comitatulu Aradului, dupa ce comitele supremu Aczél Péter a caditu si averea lui de 3 milióne si jumetate este scósa la toba, — in loculu lui s'a

denumitu faimosulu romano-fagu C. Tabajdy, in urm'a carui'a apoi de curéndu s'a alesu de vice-comite, Ormos Peter, péna aci proto-pretore in cerculu Chisineului, a caruia cea d'antai'a fapta in calitatea s'a de vice-comite este dechiaratiunea, că pre eminentulu teneru advocatu M. Veliciu, se fia alesu macaru de o suta de ori de notariu in Socodoru — nu-lu va intari.*)

Acestu vice-comite Ormos Peter si-a propusu se viziteze cancelariile pretoriloru si notariloru etc. prin comitatu si, precumu se vede, dede preferinti'a partii resaritene a comitatulu, unde adeca poporatiunea e exclusivu romana. In calea lui din Aradu prin Siebisiu, Iosasiu, Piesicuti'a, Aciu'a au mersu tóte normalu, organele oficiali i-au datu onórea ce compete unui siefu alu lor. Si n'au facutu nici unu inconvenientu, unu vice-comite in etate de 70 ani póte asteptá acést'a dela organele sale subalterne. La noi in Halmagiu inse s'a facutu mai multu, decâtu ce s'ar' fi caditu. Aici pretorele, pe spesele comunelor a procuratu unu stindartu ungurescu, facéndulu se falfaie inaintea vice-comitelui, éra protopopulu Ioanu Groza l'a intimpinatu cu multu mai mare cinste de câtu pre insusi episcopulu seu in anulu trecut. Protopopulu citase la sine in Halmagiu pre toti preotii sei mai scaturati, cu cari apoi a iesitu péna afara de comuna inaintea vice-comitelui, care éra insocitu de 4 dirigatori, toti maghiari si bineventá cu-o cuventare pe „inaltulu demnitaru“ de sosirea s'a in mediuloculu nostru. In demaneati'a urmatória preotii cu protopopulu in frunte se presentara earasi inaintea lui Ormos Peter, si participara cu totii la ameadiu la banchetu unde arangiatorii aici ii detera unu locu cam dejositoriu protopopulu, erau adeca cam vr'o 10 in si intre densulu si intre „inaltulu óspe“, pentru aceea elu totusi se scóla, íea pocalulu in mana si tiene to astu pentru infratierea nationalitatiloru, si intru indelung'a sanetate a celoru dela potere. Bravo! resunau din tóte partile. Siesedieci persone alese la o mésa, acést'a n'a mai fostu in Halmagiu, de candu Santi'a S'a fericesce acestu protopopiatu.

Dupa vice-comitele a visitatu cancelariile, a plecatu spre casa; elu ducea cu sine cele mai bune impressiuni, éra capelanulu Circusu ducea stégulu celu ungurescu totu inaintea vice-spanului, péna-ce la Gur'a-vári a iesitu din cercu. La Gurahontiu si Almasiu primirea a fostu simpla, la Buteni inteleginti'a maghiara si jidanii i-au facutu ovatiuni, la banchetu sér'a dintre romanu au luat parte numai esactorulu comitatensu N. Ardelénu si notariulu comunalu Is. Popescu. — La Bers'a, Manereu a fostu primitu câtu de simplu, dér' cu onóre cuvenita.

Dér' se ne re'ntórcemu la Halmagiu la parintele protopopu. Suntemu multi in si, cari ne miramu, dér' sunt unii, cari nu se mira de locu de acést'a fapta a lui. Cei d'antai ne miramu, cum de protopopulu, că capetenia bisericésca abuséza de potestatea lui si o folosesce spre scopuri private, egoistice, — au nu pricepe Santi'a sa atáta, că dsa si ceilalti preoti intr'unu corpu sunt reprezentantii bisericei, suntu insasi biseric'a dela noi, deci déca facu dloru specula pe alta cale — mai tréca ducase, nu speculeze inse cu biseric'a, la acést'a n'are nimene potere, nici dela Ddieu, nici dela ómeni. Óre nu-e batjocura pentru biseric'a noastră, candu preotii unui intregu tienutu se aduna sér'a intru intimpinara unui vicespanu, si apoi se resfra fora a stringe mácaru mana cu vice-spanulu? Nu e umilire si lingasire aceea, candu preotii unui tienutu — in frunte cu protopopulu lor — se presinta la vice-spanulu si-'lu bineventéza, numai pentru-cá acést'a a avatu bunetatea a pune peiorulu pe teritoriulu lor?! Nu e rusine, candu la o mésa de 60 persóne dintr'o slaba provincia, unde nu este domnu mai mare decâtu pretorulu si protopopulu, la banchetu — protopopulu reprezentantele unei biserice de aci se cuprindia unu locu cam inapoi, ceila'i preoti chiaru la códa, cá se nu dicu dupa usia? si apoi protopopulu totusi se apostrofaza fratietatea si armoni'a?! In fine nu e scandalu si batjocura pe biseric'a, cá unu preotu, capelanulu protopopulu, se póte stégulu inaintea vice-spanului de-alungalu drumulu, cale de 2 óre?! Aci ne vine in minte scriptur'a cu disele ei despre farisei si vamesi, despre faciarnici si puii cei de napéca; ni vine se ne cugetámu si la bietii preoti, cum ii tragu totu in tóte laturele si ii folosescu de medi-lóce pentru scopuri private! Óre pentru redicarea védiei bisericei n'ar' fi cu cale, cá ordinariatele nóstre insele se ingrijésca cu mai multu interes!

*) a se vedé Nr. 68 din „Gaz. Trans.“

Judece ori si cine, ca ore bine-i sta unui preotu ca se amble ca unu paiatia, cu stéguln mani de-alungulu drumului?

Dér' — precum am disu — suntu si de acei'a, cari in faptulu acest'a alu protopopului si preotiloru sei nu vedu nemic'a extraordinariu. Densii dicu: protopopulu G. s'a avutu bine cu toti vice-spanii, si cu cei romani din Bai'ade-Crisiu, pèna candu a fostu poterea in man'a loru — cu aceea deschilnire, ca acestor'a nu li inscená primiri festive; — s'a avutu bine si cu romano-fagulu Tabajdy, la incorporarea Halmagiului càtra Aradu densulu a condusu pre preotii, membrii ai comitetului comitatensu, la vice-spanulu si la comitele supremu, ca se-si descopere bucuri'a pentru incorporare; densulu se landa, ca a jocatu mare rolu la alegerile din urma ale membriloru comitatensi, la cari alegeri, dupa cum se scie, reesira vr'o 5. maghiari, lucru necredutu pèna atunci in partile Halmagiului; pentru ce dér' se nu se aiba bine si cu betranulu Ormos, mai vertosu candu scie, ca complimentele 'i placu si dsale ca si altor'a si protopopulu e gata cu cadeliu'ta, capelanulu gramadesce in ea smirna peste tamàia, fumulu e parafumatu si protopopulu respan-desce prin elu mirosu cu buna mirésma intru marirea celoru mai mari de càtu densulu. — Dér' ori-cine ce va dice, eu incheiu cu silogismulu: protopopulu Halmagiului a inscenatu intimpinarea acest'a au de frica, au de buna voia; deca de frica, atunci densulu trebue se fia manjitu cu ceva, deca de buna voia, apoi inca nu e curatu.

Sincerulu.

Cestiunea Evreiloru in Camer'a romana.

In siedinti'a dela 12/23 Sept. d. ministru-presiedinte Ionu Bratianu vorbi dupa o introducere polemica cumu urmèza:

„Toti diceti, ca in ministeriulu precedentu erau prea multi juni, cari nu aveau destula autoritate in o cestiune catu de mare. Atunci ce amu facutu? m'am dusu si am luatu pe toti aceia, cari la rendulu loru fiecare a pusu sortulu dinainte luandu mistria in mana si a asediatu o caramida celu putinu la edificiulu nationalu, la constituirea Statulu romanu, liberu si constitutionalu (aplause). amu luatu barbati, cari au imbatranitu luptandu pentru acestu regimu, si candu amu compusu astu-felu ministeriulu imi raportati, ca de ce nu am luatu neofiti?

D-loru, ni se cerc scotèla ca ce a nu facutu din corón'a lui Stefanu celu Mare? Ei, d-loru, suntu voci cari ar' fi pututu, cumu se dice peste Milcovu, se se bocésca de memori'a Camerei lui Stefanu cel Mare; dér' nu noe ni se pòte cerc scotèla despre acesta. Corón'a lui Stefanu celu Mare, ca si corón'a lui Mircea celu Batranu, au fostu sfarimate si aruncate in pulbere de catra regimulu, care s'a impusu de la Constantinopolu, prin fanarioti (Aplause). Si de la 1822 pèna astu-di, tóte generatiunile au muncitu cu averea si cu sangele loru pentru a realtiá corón'a Romaniei, (Aplause.) in càtu astu-di se nu ne fia rusine cu deus'a, se nu o despretiésca nimeni. Ei, d-loru, multi din acei cari ieri despretièu Statulu nostru vasalu pòte, ca aru fi mandri astu-di se pòte pe fruntea loru corón'a Romaniei (aplause).

D. Maiorescu aveá aerulu a se plange ieri ca opositiunea, in Camera trecuta, era reprezentata numai de cinci persoane. . . . D. T. Maiorescu: De patru. D. presiedinte alu consiliulu: Dèru atatu in Camera si Senatul trecutu càtu si in cele actuale, credu, ca se afla mai toti aceia, cari compunu astu-di statulu-maioru alu natiunei, pucini au remasu si atunci, pucini suntu si astadi in acelu statu-majoru cari se nu fia pe aceste banci. Apoi, d-loru, d-v. ve aduceti aminte, ca eu v'am spus, ca unu guvern care a condusu afacerile tiei in nesce impregiurari sau de grele, a trebuit se faca gresielu, fiindu-cà amu mai distu si o diu si astu-di, ca numai neghiobii si siarlatanii putu se dica, ca nu gresiescu niciodata. Eu v'am disu: am facutu gresielu si lumea pòte se nu mai aiba confientia in noi in mpregiurarile acestea grave, candu suntemu chiamati se se atingemu de pactulu nosru fundamentalu. De aceea v'am rugatu se ve dati unu altu guvern, spuindu-ve ca si in particularu, ca individu, atatu moralicesce càtu si fisicesce suntu sdrobotitu. De atunci v'am repetitu aceste cuvinte de mai multe ori. . .

Apoi, d-loru, sciti ca atunci, candu s'a pronunsiatu comitetulu delegatiloru pentru proiectulu pe care eu lu credeamu si lu credu ca nu are se fia primitu in strainatate, mi-am datu demisiunea, si sciti ca ómeni cá domni Bosianu, care numai rosii, cumu suntemu noi porecliti, nu pòte fi, a conlitiatu si a staruitu pe langa Domnitoru, ca eu trebue se formeze cabinetulu. Cu tóte astea nu primèmu, amu resistutu, si sciti candu amu primitu se formeze ministeriulu? Candu m'am incredintiatu ca are se se formèze ministeriulu de duii albi, opositiunea din Senatu, duoi fractionisti, si duoi nu sciu cumu se'i calificu. Eu puteamu si aveamu dètoriu, fiindu-cà eramu inca consiliarulu Tronulu, se consiliezu Tronulu, se ia unu altu felu de ministeriu.

Ne-ati acusat ca nu voimu disolutiunea Camerei, voimu lovitura de statu. Ei bine, candu ministeriulu este astu-feliu formatu, si càtu eu voiu fi presiedinte alu consiliulu si voiu avè respunderea acteloru guvernulu, cumu credeti d-vòstre, ca vre-unulu din colegii mei, ori càtu de banuitu ar' fi de unii din d-vòstra, ar' putea avè nealitatea si chiaru nedibacia se vie a forma unu ministeriu cu mine ca se faca o lovitura de Statu? Prin urmare, fara presump-tiune, respundu de sentimentele cabinetulu de astu-di. Dér' acumu ve intreb, puteamu eu consilia Tronulu se ia unu cabinetu ca acela care ve spusei ca se urzia? Acea combinatiune trebuea se aduca fatalmente disolutiunea Camerei. Cumu dér' me mai acusat pe mine, ca asiu avè intentiunea de disolutiune si de lovitura de Statu, candu v'am datu prob'a cea mai puternica, ca nu voiescu lovitura de Statu?

. . . Eu incredintiez pe onor. d. Maiorescu, ca Domnitorulu i a venitu ocaziuni in care a fostu ispititu ca se inlature Constitutiunea, si a disu: Constitutiunea este pactulu pe care l'am facutu eu natiunea romana. (Aplause prelungite). Si numai candu natiunea intréga va voi se'lu schimbe, numai atunci se va schimba; dér' eu nici-odata nu voiu face ce-va ca se stirbescu pactulu meu fundamentalu care me léga cu acest'a tiéra. (Aplause prelungite.) Càtu pentru tron, suntu siguru ca acele insinuatiuni, de aru veni, nu de la d. Maiorescu, care este unulu din leaderii partidulu conservatoru, dér' fia chiaru de la totu partitul conservatoru, nu voru avea efectu; fiindu-cà au fostu tentatiuni multu mai puternice de catu ale d-vòstre, si Domnitorulu le-a respinsu, fiindu chiaru in nisce conditiuni asia, cumu nu sciu deca multi dintre d-vòstre, dintre noi, amu fi resistatu.

Alta acuzare ce mi s'a facutu este, ca de ce n'amn convocatu in data Adunarea de revisuire? Dèru credeti d-vòstra, cari astu-di ve infasiurati in mantau'a demnitatii nationale, credeti ca era ore in conditiuni de demnitate nationala, ca se facemu alegerea unei Constituante, se atingemu pactulu nostru fundamentalu, candu tiér'a era ocupata de armata straina? Deca astu-di, ne diceti ca, dintr'o surprindere intr'o surprindere ve ducem, apoi ce lovitura de mórte ne-ati fi datu atunci, deca imediatu convocamu Camerile de revisuire? Ne-ati fi disu, ca prin surprindere voimn, ca tiér'a se atinga la pactulu seu fundamentalu intr'o cestiune de viétia seu de mórte pentru dens'a. N'amu voitu noi a face alegerile prin surprindere si in timpulu unci ocupatiuni straine, am lasatu tiér'a si pe d-v unu anu de dile, se rumege, cum dice Romanulu, acest'a cestiune. . . Acum nimeni nu pòte se dica, ca este o surprindere. Dér' d-vòstre vedeti ca chiaru astadi, candu tiér'a e golita de ostirile straine, candu ea a remasu cu totulu stapana pe sine, candu ranele unei lupte nepotrivate inca cu puterile nòstre au inceputu se se stérgea, si totusi gravitatea cestiunei este asia de mare in càtu a tulburatu societatea romana intréga, a turburat'o astu-feliu in càtu a pusu in miscare tóte ambitiunile, tóte interesele, si ambitiunile nu cele legitime, pentru ca acelea au unu teremu legalu, pe care potu se'si dé satisfactiune, ci ambitiunile acele care cauta numai timpi turburati, timpi de nenorociri, ca se pòta satisfice. (Aplause.) 'Mi aducu aminte ca unu omu de statu europènu 'mi dicea: Scii ca me ingrijescu de situatiunea d-v.? Si intrebandu'lu de ce? 'Mi a respunsu: Corbii esu din visuinele loru si se punu pe craca candu simtu hoitulu, si la d-v. vedu ca ómenii, cari de decimi de ani n'au mai datu semne de viatia, astu-di esu la lumina; iata de ce me-temu de situatiunea vòstra. Dér' eu 'i amu disu: din departare lucrurile se vedu in perspectiva multu mai mari de càtu sunt. Se pòte se fia la noi asemenea corbi, dér' nu voru gasi cadavre astu-di, ca se'si satisfica poftele, si se voru intórce inapoi cu cod'a umilita cum au venitu. (Aplause.)

Ei, D-lor, m'ati acusat, de ce inainte de a convocá Camerile de revisuire, nu am venitu cu unu proiectu, cu o idee? Ei! Apoi atunci maciuc'a fratelui meu N. Ionescu, era se me sfarame, si cu dreptu cuventu putea se faca acèsta. Erá se'mi dica: A! vei se impui tiei! Si atunci avea dreptulu se dica: esti vèndatu strainulu si israelitiloru. Ve plangeti ca am lasatu, fara se influentizeze guvernulu intru nimicu, formarea opiniunei alegatoriloru d-v. si mai cu séma a d-vòstre cari sunteti statul majoru alu natiunei, si sunteti respundietori de curentele ce se formèza? In tóte tierile lumei, nu de josu, se formèza asemenea curente, nu fara concursulu statulu-majoru alu natiunei. Deca acest'a este bunu, atatu mai bine pentru tiéra, si onóre acelu statu-majoru! Deca acelu curentu e periculosu, atunci, vai de noi toti! Si dicu noi, càci si eu facu parte din acelu statu majoru. Candu s'au intrunitu Camerele, guvernulu a fostu acusat ca a statu, mutu. Apoi D-loru, asia este? Candu s'au intrunitu camerele de revisuire, n'am venitu eu in mijloculu d-v., si la insistenti'a ce puneati se vina guvernulu cu unu proiectu, v'am aratatu tóte relele ce ar' puté se resulte din acèsta, mai cu séma, candu tóte cabinetale ne cereau se spunemu, care e ldeea guvernulu, si noi le diceamu: pèna nu se voru aduná Camerile de revisuire, care represinta tiér'a, noi nu putemu se spunemu ce amu puté se facemu.

Ei, D-loru, noi nici odata nu amu facutu nici unu actu unde potea se fie in jocu sórtea tiei nòstre, fara se ne

incredintiamu, ca ilu pntemu face fara se punemu tiér'a in pericolu. Pare ca onor. d. Maiorescu, pune in indoiala acèst'a. D. T. Maiorescu. Nu. D. presiedinte alu consiliulu. D-loru, se ve dau unu singuru faptu. Candu a fostu se se chieме Adunarile mume, cumu se dice, adica Divanulu ad-hoc, amu fostu la D. Benedetti, D. Walewsky erá ministru afaceriloru straine si D. Benedetti, erá factotumu, elu fusese secretarulu congressulu, si mi-a spus intr'unu modu positivu: puteti se mergeti ori pèna unde, numai se nu esiti din fruntariile Principatelor. Eu 'i-amu disu: dér' Austriicii si Turcii nu intra? si D. Benedetti mi-a disu: nu intra. Si de aceea ne-ati vedutu cu atata curagiu si amu venitu si amu propusu in Romania ca se facemu imediatu unirea, fiindu-cà eramu siguri ca avèmu se fimu sprijinii. Candu a fostu la caderea lui Cuza, credeti d-v., ca l'am datu josu pèna ce n'amu fostu siguri de sprijinulu Franciei? Apoi, chiaru a 15-a di dupa lovitur'a de Statu, D. Cogalniceanu nu scie acèst'a, amu avutu elemente totu atatu de puternice ca si la 1866, pentru a face resturnarea dér' amu disu: Nu, se vedemu anteu ce face, si candu amu datu depesi'a d-lui Rosetti, ca se platésca politi'a, nu numai imperatulu, ci si ministrulu de esterne 'mi a disu, ca nu voru intrá armate straine in Romania, si s'a tienutu de vorba, fiindu-cà sciea, ca Turcia pornise, si s'a depesiatu ambasadorulu de la Constantinople ca se spuna guvernulu turcescu, ca Franci'a nu va suferi se intre ostirile turcesci in Romania. Acumu negresitu, ca si d-vòstre, candu veniti se faceti unu actu, in care noi toti ve spunemu eà este unu actu, care ne-aru pune intr'o situatiune periculósa, negresitu ca v'ati dusu se bateti la usile Europei, de vreme ce nu aveti incredere in ministeriulu acesta. Negresitu ca sciti ce se voiesce la Vien'a, la Berlin, la Paris, la Londra, la Petersburg si pretutindenea; ati facutu acèst'a? Noi, d-loru, venim cu afirmari si ve spunemu: Puterile tóte suntu bine-voitóre pentru noi, fiindu-cà Romania, prin positiunea s'a topografica, inspira interese fie-carei puteri, ca se nu lase acèsta tiéra se cada in man'a altei puteri. Tóte aceste puteri suntu bine-voitóre, unele mai multu, altele mai pucinu. Dér' tóte dicu, ca voru se iésa din acestu impasu, numai se ne infacisiamu cu proiectulu, asupra caruia se nu pòta dice nimeni, ca este negatiunea cea mai vedita a tractatulu de Berlin.

(Va urmá.)

Diverse.

(Sosirea Principelui Bulgariei in Bucuresci.) Cetimu in Romanulu:

„A. S. principele Alexandru I, Domnulu Bulgariei, a sositu astadi 18/30 Sept. la amèdiu in capital'a nòstra. La 10 óre, A. S. a sositu la Giurgiu, unde a fostu intempnatu de d. generalu Cernatu si de d. colonelu Pastia, si, plecandu de acolo cu unu trenu specialu, a ajunsu la Bucuresci la 12 óre, trecèndu de la gar'a Filaretu pe lini'a de jonctiune care merge la gara Tèrgovistei si óprindu-se de-a dreptulu d'inainte palatulu de la Cotroceni. Aici, principele Alexandru I a fostu primitu de A. S. R. Domnitorulu, insotitu de d-nii ministrii I. C. Bratianu, V. Boerescu, col. G. Leca si An. Stolojanu (d. N. Cretzulescu fiindu cam indispusu, éru d. M. Cogalniceanu plecandu de ieri in Dobrogea), de cas'a civila si militara a Mariei Séle, de oficiarii superiori din garnisóna, de d. prefectu alu politiei, domnulu primaru alu orasiulu si domnulu prefectu de Ilfovu. A. S. Domnulu Bulgariei erá insotitu de optu persóne, dintre care doue civile si siése militare. La coborirea din trenu, principele Alexandru I a fostu primitu de Augustulu nostru Domnu, care 'i-a strinsu man'a cu cordialitate. Principele Alexandru I a schimbatu apoi câte-va cuvinte cu fia-care din d-nii ministri, precum si cu cei-lalti dni. Suindu-se apoi intr'o trasura cu A. S. R. Domnulu nostru, a intratu in curtea palatulu Cotroceni. Gard'a a facutu onorurile militare. Suit'a principelui Alexandru a urmatu apoi pe josu, condusa de maresialulu Curtii, d. T. Vacarescu. Toti au luatu apoi dejunulu cu A. A. L. L. Se crede ca augustulu óspe alu Domnitorulu nostru nu va stá de càtu scurtu timpn in midilocolu nostru.“

Mercuri dimineatia, scrie „Renasceru“, Principele Alexandru I de Bulgari'a a manifestatu dorinti'a de a visitá capel'a bulgara, La or'a 11 un'a din trasurile domnesci, trasa de patru cai, strabatea calea Victori'a, ducendu pe principele Alexandru, insocitu de adjutantulu ce i s'a datu, colonelu Pastia, la capel'a bulgara situata in calea Calarasiloru. Steaguri, guirlande de vedeatia si de flori impodobeau pórt'a capelei: aceleasi decoruri inse inmultite cu frumóse covóre asternute pe josu decorau scar'a si intrarea in capela. Curtea capelei inca de la 10 óre era plina de lume si cu greu mai putea cineva petrunde in capela. Indata ce trasur'a regala intrá in curte, unu strigatu de ura

insotii scoborirea principelui Alexandru. Elu fu intimpinatu aci de d. Iacobson, consululu rusescu de cei mai insemnati bulgari aflati in tierra si de domne bulgare, cari 'i oferira buchete de flori, si prin mijloculu multimei curioase de a vedé pe tene-rulu principe, Alesandru I isi face locu si patrunde in Capela. Indata preotii bulgari incepura a oficia unu serviciu divin, la care asistara pe langa Prin-cipe si tota suita Sa. La ora 12 fara unu quartu Principele, dupa ce a trecut pe intregulu Bulevard si Calea Victoriei, se scobora la Palatu. — Suit'a principelu Alexandru e compusa de br. de Riedesel maresialu alu Curtii, colon. Schipeleff, adjutantu alu imperatorelui Rusiei, atasiatu pe lenga persón'a principelu Bulgariei, de adjutantiu sei maioru br. de Corvin, capitaniu Mossoloff si Polsicoff; locotenentii Agur'a si Uvalieff, de primulu seu secre-tariu Stoiloff, de d-nii br. D'Hoguer si Menges, secretari si de dr. Krausz, medicu alu Altetiei sale. Mercuri séra Domnitoriulu a datu o mésa stralucita in onórea inaltului seu óspe, la care luara parte ministrii, consululu rusescu, gener. Cernatu, colon. Angelescu, col. Boteanu si altii. S'au redicatu toasturi pentru prosperitatea tieriloru bulgare romane si pentru intarirea buneloru rela-tiuni, ce trebuie se existe intre aceste doué tieri. Joi a fostu revista militara in gradin'a Cismigiu.

(Societatea de lectura „Petru Maior”) a tinerimei romane din Budapesta a ténutu siedinti'a generala ordinaria de constituire, convocata de comisiunea supraveghiatóre la 9/21 Septembrie a. c., in care siedintia s'a constituitu pe anulu scolasticu 1870/89, alegédu comitetulu ur-matoriu: Presied. Magn. domnu Georgiu Serbu adv. si deputatu dietalu, V.-pres. Absolonu T o d e a drd in drepturi, Secr. Nestoru Oprean, juristu, Notari: Traianu Barzu tehnicu, si Octaviu B o n f i n i u asc. de fil., Cass. Emiliu B a r d o s i juristu, Contr. Dimitriu P o p u juristu, Bibl. Georgiu R o s c a medicinistu. S'a alesu in fine o comisiune pentru primirea cassei si biblio-tecei dela comisiunea supraveghetóre si predarea in manile nou alesiloru functionari.

(C a s u r i d e m ó r t e.) Mercuri a repau-satu in Brasiovu dóm'n'a Mari'a I. D u s i o i u nascuta F l o r i a n u, mam'a domnului comerciante Ioane Dusoiu, in alu 64-lea anu alu etatii sale. — In Turd'a a incetatu din vie-atia la 29 Septembrie d-lu Dr. V a s i l i u R a t i u advocatu, fiulu proprietariulu de acolo d. Demetriu Ratiu, in etate abia de 38 de ani.

(M e m b r i i s o c i e t a t i i d a n u - b i a n e), cari au pornitu dela Vien'a spre a face o caletoria pe Dunare, s'au opritu, scrie „Resb.“, in portulu dela Turnu-Severinu unde avura o stra-lucita primire. Tóte vasele precumu si schei'a erau decorate cu steaguri si o multime numerósa astéptá pe malulu Dunarei. Prefectulu, Primarul si Capitanulu de portu au venitu pe bordu in ténuta de gala, pentru a salutá societatea. Dupa aceasta s'au dusu cu totii in orasiu, care era spléndidu ilumina-tu si unde domniea o viua miscare. La órele 7 a inceputu banchetulu in vaporulu „Orientul“, pe alu caruia bordu canta o musica militara romana. La acestu banchetu au luat parte prefectulu, prima-rulu, capitanulu portului si alti notabili ai orasiu-lui in totalu 200 persóne. Celu d'antaiu toastu l'a ridicatu profesorulu Suess, amintindu, cá diu'a in care societatea a intreprinsu caletoria s'a in aceea di, acum 50 de ani, a pornitu celu d'antaiu vaporu de la Vien'a in josulu Dunarei, si sférsindu cu ura-rea in sanetatea imperatului Franciscu Iosifu. D-torulu Banhans (fostu ministru de comerciulu) a laudatu cavalerismulu si intieptiunea principelui Romaniei, precum si viteji'a poporului, care 'si-a castigatu independenti'a, prin lupte grele. Orato-rulu a beutu in sanetatea principelui Romaniei si pe candu asistentii isbucneau intr'unu strigatu freneticu de „ura“ music'a canta imnulu romanescu. Ajutorulu primarulu d. Stefanescu, salutandu adu-narea in limb'a romana, a ridicatu unu toastu in sanetatea Imperatului si Imperatesei Austro-Unga-riei, Principelui si Principesei Romaniei.

(Dr. D. de Mathé) dentistu, plombatoru si magistrulu alu artei de a pune dinti artificiali, a sositu in Brasiovu unde va stá péné la 20 Octobré cu locuinti'a in cas'a lui Gáspár, Strad'a Vamei Nr. 13. Dupa cumu se vede din anuciulu de mai josu d. Dr. Mathe face tóte operatiunile den-tistice si pune dinti dupa sistemulu celu mai nou americanu.

(Pretiuurile cerealeloru in Romani'a.) Cetimu in „Messengerulu Brailei; Déca

recoltele tieri nóstre din anulu acest'a n'au fost atatu de abundante, celu pucinu amu avutu óre-cum pretiuri bune in porturile nóstre. Inca din lun'a lui Iuniu, candu scirile incepusera a sosi despre reau'a recolta din tóta Europ'a si chiaru din Americ'a, pretiulu cerealeloru nóstre incepu-se se se ridice, si cu óre-care mici fluctuatiuni s'a man-tienutu pena mai dilele trecute. In septeman'a trecuta pretiurile se ridicaseru destulu de bine, asia graulu ajunsese la 124 lei noii chil'a, porumbulu la 68³/₄ si ordiulu la 57. De vr'o doua dile inse a mai scadiutu ceva. Caus'a acestei fluctuatiuni, dupa cum ni se asigara de cei mai mari comerci anti, este cá Americ'a a ridcatu pretiurile cerea-leloru sale. Angli'a si Itali'a asemenea ofera pretiuri redicate. In aceste trei dile din urma inse Angli'a a inceputu se ofere pretiuri mai scadiute si de aici scaderea si in portulu nostru. In Itali'a si Americ'a pretiurile se mantienu. In portulu nostru pretiurile bune se mantinu si este mare probabilitate, cá pretiulu cerealeloru nóstre se va mai urca.“

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu

Se primescu

doi tineri bine crescuti cu celu mai putinu patru clase elementare, cá

invetiacei de negutiatoria

2—3

la

BUGURU POPOVICU IN HATIEGU.

Subsemnatii facu prin acest'a cunoscutu ono-ratiloru musterii si onor. publicu, cá si-au asortatu

Magazinulu de haine barbatesci

Strad'a Vamei Nr. 12.

cu cele mai moderne si cele mai fine materii noué pentru haine de tómná si de érna din fabricele *interióre* si *esterióre* si se reco-menda cu confectionarea prompta de totu fe-liulu de haine barbatesci, cu pretiurile cele mai moderate. Costume de tómná dela 25 fl. in susu.

Cu tóta stim'a

A. SCHWARZE & BARTHA.

—7

Atelieru de pictura

Subsemnat'a, dupa ce si-a finitu studiile in pic-tura, depunendu esamenulu de statu cu succesu bunu si primindu dela Academia diplom'a de profesóre de desemnu, are intentiunea de a se asiediá stator-nicu in orasiulu seu natalu si de a fundá o scóla de desemnu.

Totodata face cunoscutu onor. publicu, cá pri-mesce a face portrete precumu si tóte lucrurile ce cadu in resortulu acest'a. Atelierulu seu ilu va deschide la 4 Octobré st. n. in cas'a Drului Greis-sing, Valea lata Nr. 51, Parterre la drépt'a.

Orele de convorbire voru fi in fiecare di dela 11—12 óre inainte si dela 5—6 dupa ameadiu.

Carlott'a Jakob,

2—3

absolventa a Academiei de pictura.

AVISU!

Negutiatoria romana in Lugosiu.

Am onóre a aduce la cunoscenti'a onor. publicu romanu din locu si giuru, cá am deschisu pe pi-ti'a principala in cas'a d-ului G. Andreeviciu unu Magazinulu bine sortatu cu marfuri mixte de Bac-ania (Spezerei), Materialie, coloru-Bumbacuri-Galan-teria si Nurenberga

Atátu cualitatea marfuriloru trase din isvórele principale interne si esterne, cátu si pretiurile me-derate, servitiulu onestu si promptu me indrepta-tiescu a sperá, cá voiu fi sustienutu si cercetatu de connatiionali cu tóta caldur'a, cá atátu mai multu cu cátu, cá astadi acestu orasiu, parte mare roma-nescu, nu mai posede afara de mine nici o firmá romanésca!

Respectuosu

1—3

Stefanu B. Popoviciu.

Dr. Dionisiu Máthe

Magistru dipiom. alu dentistice,

dentistu, plombatoru si magistrulu de dinti artificiali

Dr. de medicina din Bud'apest'a

face cunoscutu onor. publicu cá in timpulu siederei sale in Brasiovu péné la 20 Octobré si-a deschisu atelierulu de *arta dentistica* in Strad'a Vamei Nr. 13, oferindu-^{si} a face tóte operatiunile dentis-tice, a pune dinti *inguratici* din *emailu anglesu séu americanu* si intregi siruri de dinti de pres-iune aerica cu vulcanitu, cari corespundu pe de-plinu ori-carui scopu: a mancá, mestecá si vorbi, dupa sistemulu celu mai nou americanu, ii pune frumosu, naturalu si durabilu cu pretiurile cele mai efitine; mai departe *plombéza dinti gaunosi* cu *auru, argintu, platina* séu cu alte materii durabile, prin ce incéta durerea de dinti si dintele se ma-póte intrebuintiá 15—20 de ani.

Ordinéza inainte de ameadiu dela 9—12 dupa ameadiu de la 2—5 óre.

—1

Deschidere de Magazinul!

Preferinti'a generala de care se bucura **masinele nóstre de cusutu originale** prin bunatatea, soliditatea si puterea loru de productiune, ne-a indemnatu de-a infintia *deposite* proprii in cele mai multe orasie mai mari din Europ'a si deórece si in *Transilvani'a* cautarea masineloru nóstre totu mai multu cresce, amu deschisu si in Brasiovu o **filiala prop-ria**, spre a satisfacé atátu recerintieloru acestei active si industriale pietie, precumu si de a poté servi mai lesne si mai curéndu localitatile din provincia. Advému dér' la co-noscenti'a onor. publicu, cá

Depositulu generalu alu masineloru nóstre de cusutu originale

se afla in

Brasiovu, numai strad'a Caldaráriloru Nr. 54

si cá masinele nóstre se vendu

sub deplin'a garantia cu pretiurile de fabrica si sub conditiuni de plata usurate (in rate)

THE SINGER MANUFACTURING Co., Newyork

G. Neidlinger.

Alte magazine in Ungari'a sunt in Pest'a, Bud'a, Debreczin si Seghedin.

—2

Tipograf'a: Ioane Gótt si fiu Henricu.